

Professionals zijn net mensen

Hoe behouden we onze professionals in de zorg? En hoe verleiden we jonge mensen om voor de zorg te kiezen? Dat zijn vragen waarover ook het NCJ haar hoofd breekt. Want ook in de jeugdgezondheidszorg is er een toenemend tekort aan artsen en verpleegkundigen. Het NCJ is ervan overtuigd dat Waardengedreven Vakmanschap hierin het verschil kan maken. Met Waardengedreven Vakmanschap vragen we aandacht voor de *menselijke maat*.

De menselijke maat

In haar boek [Weapons of Math Destruction](#) legt de wiskundige Cathy O’Neill haarfijn en zeer toegankelijk uit hoe big data de ongelijkheid in de samenleving vergroot en de democratie bedreigt. De film [Sorry we missed you](#) geeft de mensen, waarover zij in haar boek schrijft, een gezicht. Op een zeer rake en indringende manier wordt verbeeld hoe we de menselijke maat zijn kwijtgeraakt in deze wereld, waarin alles lijkt te draaien om economische groei. In de film antwoordt Abby Turner, medewerker in de Thuiszorg, op de vraag waarom ze ‘s avonds in haar eigen tijd naar een patiënt gaat: *“Ik behandel elke patiënt als zou het mijn moeder zijn”*. Als ik het zo opschrijf krijg ik er weer kippenvel van. Dat willen we toch allemaal? Zorgverleners die zo handelen? Er zo voor gaan? Maar ze kreeg de extra uren niet uitbetaald. Daarvoor was geen budget. Het trof mij omdat het exact aangeeft waar het in de huidige zorg om draait: de tegenstelling tussen het huidige systeem met haar hang naar efficiëntie en de werkwijze van de betrokken professional. En ik vraag mij af hoe lang Abby het nog volhoudt om de kwaliteit van haar werk langs haar eigen waardengedreven lat te leggen. Er zit een grens aan wat we kunnen; professionals zijn net mensen! De lat, die haar eveneens motiveert om te doen wat nodig is en te werken ‘vanuit de bedoeling’, namelijk waarde toevoegen aan het leven van hen die zorg nodig hebben.

De WRR schrijft erover in haar recente rapport [Het betere werk](#): ‘Goed werk voor iedereen’ is nodig voor het behoud van de kwaliteit van het werk en ter voorkoming van uitval van werknemers. De WRR heeft het over een nieuwe maatschappelijke opdracht, zeker ook aan het bedrijfsleven en de werkgevers. Met meer aandacht voor een zekere vrijheid en autonomie van de professional en voor het *menselijk kapitaal*. En deze maatschappelijke opdracht geldt ook voor de burger. Om nog even terug te komen op de film: laten ook wij stoppen met de eis dat onze online bestellingen binnen 24 uur geleverd moeten worden!

De gezondheidszorg kraakt in zijn voegen!

Maar goed, terug naar de gezondheidszorg. De gezondheidszorg kraakt in zijn voegen! En dan doel ik niet op de zorgkosten, die de pan uit rijzen. Dat is ook waar. Ik doel op de kwaliteit van de zorg en op de zorgprofessionals zelf die burn-out raken, weglopen of in opstand komen. Nou ja, opstand. In opstand komen past niet zo bij mensen die graag voor anderen zorgen en er zelfs hun beroep van hebben gemaakt. Zoals een jeugdarts laatst verwoordde: *“De zorg voor het kind is onze collectieve zwakte”*. Ook al voelen professionals al lang dat het eigenlijk niet zo verder kan, ze doen er alles aan om te kunnen blijven zorgen voor de ander, dat zit in hun bloed. Daarvoor hebben ze ooit voor het vak gekozen. Maar steeds meer van hen staan dus wél op en komen in actie. Initiatieven als [zin in zorg, meer tijd voor de patiënt](#) en [het roer gaat om](#) vertellen ons dat het anders moet, willen we de (bevlogenheid van) zorgprofessionals behouden. Minder regels, minder werkdruk en meer ruimte voor vakmanschap, meer aandacht en tijd voor de patiënt. Dat alles is noodzakelijk om het tij te keren. In februari wordt een [Landelijke Schrapweek jeugd](#) georganiseerd om samen te kijken naar hoe de administratieve rompslomp verminderd kan worden. De [Presentietheorie](#) van Andries Baart wordt nieuw leven ingeblazen, want we weten al lang dat oprechte aandacht essentieel is om goede en duurzame zorg te leveren.

Waardengedreven Vakmanschap

Ook binnen de JGZ willen we samen met de professionals opstaan en een beweging op gang brengen. Daarom is het NCJ gestart met het agenderen van [Waardengedreven Vakmanschap](#). Waardengedreven vakmanschap als bindmiddel en kompas; we willen daarmee bereiken dat JGZ-professionals zich (weer meer) met elkaar verbonden voelen en hun vak uitoefenen door waarden gedreven. We weten namelijk dat we elkaar altijd vinden op waarden, op de bedoeling van het vak. En professionals die zich verbonden voelen met elkaar en met het vak en durven te werken 'vanuit de bedoeling', durven te doen wat zij vinden dat nu nodig is in het belang van het kind. Ze voelen zich sterk, blijven gemotiveerd en kunnen de beste JGZ leveren. Bovendien komt het de kwaliteit van de zorg ten goede als professionals ook goed voor zichzelf (leren) zorgen. Want als je goed voor jezelf zorgt kun je voor die ander zorgen. Zoals gezegd, met Waardengedreven Vakmanschap vragen we aandacht voor de *menselijke maat*.

We willen weten wat ervoor nodig is om dit voor elkaar te krijgen. Wij gaan samen met professionals en in hun beleving en taal de term Waardengedreven Vakmanschap laden. Daarvoor zijn we in 2019 ['On Tour'](#) gegaan en dit blijven we ook in 2020 doen.

Deze blog is geschreven door NCJ-adviseur [Yvonne Vanneste](#).